

نگاه جامعه شناسانه به طولانی ترین دوره‌های ایرانیان

پس‌نویس: حسن پیر ایران

اخبار

ترویج هوش مصنوعی در نظام آموزشی

رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، از تدوین پروژه‌های جامع برای آموزش «هوش مصنوعی» در تمام پایه‌های تحصیلی خبر داد.

به گزارش ایسنا، علی لطیفی با بیان اینکه از دو سال پیش، آموزش‌های پایه‌ای برنامه‌نویسی و هوش مصنوعی در کتاب‌های درسی کار و فناوری برای دانش‌آموزان پایه‌های ششم، هفتم و هشتم گنجانده شده است، گفت: این تغییرات گامی در راستای تجهیز نسل جدید به دانش و مهارت‌های روز است و به ارتقای سواد فناوری در کشور کمک خواهد کرد.

وی به تدوین یک طرح جامع و یکپارچه در وزارت آموزش و پرورش با توجه به توسعه و ترویج هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف، از جمله آموزش زبان‌های برنامه‌نویسی اشاره کرد و افزود: این طرح به معرفی مفاهیم کلیدی هوش مصنوعی و زبان‌های برنامه‌نویسی دانش‌آموزان می‌پردازد.

دو درجه کمتر اکران فرهنگی شد

همزمان با ورود موج سرما به کشور، افت فشار گاز و تعطیلی فراگیر در ایران، اکران فرهنگی پوش «دو درجه کمتر» به منظور کاهش مصرف انرژی در بیلوودهای شهری پایتخت به نمایش درآمد. به گزارش «ایران» از این اکران فرهنگی که از تصاویر پیرامون کاهش دو درجه‌ای دما به نمایش در آمده است، از جملاتی همچون «به ایران بهتر»، «جمع ما جمع تر»، «به لباس بیشتر»، «به ایران گرم‌تر» و «حال همه بهتر» استفاده شده است. با ورود موج سرما به کشور، «مسعود پزشکیان» رئیس جمهوری از مردم خواست تا با کاهش ۲ درجه‌ای دمای محیط به صرفه‌جویی ۵۰ میلیون متر مکعب گاز کمک کنند.

افزایش ظرفیت رشته پزشکی سال آینده هم اعمال می‌شود

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی از اجرایی شدن مصوبه افزایش ظرفیت رشته پزشکی برای چهارمین سال متوالی در سال آینده و بررسی مجدد آن برای سال‌های آتی خبر داد.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه در حاشیه جلسه ۹۱۰ این شورا در جمع خبرنگاران افزود: در سه سال گذشته، مصوبه افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو در رشته پزشکی اجرا شده بود و ظرفیت‌ها هر سال بیش از ۲۰ درصد افزایش یافته، اما پیشنهاد شده بود که این مصوبه در سال چهارم اجرا نشود، چرا که امکانات و برخی تمهیدات لازم برای این افزایش فراهم نشده است. وی خاطر نشان کرد: پس از بحث و تبادل نظر در این زمینه و با حمایت وزیر بهداشت، مقرر شد این افزایش ظرفیت برای سال آینده (با لحاظ میزان افزایشی که در سه سال گذشته اعمال شده بود) نیز ادامه یابد.

رئیس انجمن پیشگیری و درمان چاقی ایران خبر داد دو برابر شدن مشکل چاقی در دو سال گذشته

رئیس انجمن پیشگیری و درمان چاقی ایران از ضرورت برنامه‌ریزی مدون برای ۲۴ میلیون چاقی خبر داد زیرا به گفته وی چاقی، سومین علت مرگ در ایران است.

فریدون عزیزی در مراسم افتتاحیه نهمین کنگره ملی پیشگیری و درمان چاقی ایران که روز ۲۴ آذرماه در مرکز همایش‌های بین المللی دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد با اشاره به اهمیت موضوع چاقی اظهار کرد: مسأله چاقی به عنوان یک همه گیری در تمام کشورها محسوب می‌شود و به طور کلی وزن پسر در جهان در حال افزایش است. عزیزی با بیان اینکه درصد چاقی اکنون نسبت به ۳۰ سال گذشته ۲.۵ برابر شده است، ادامه داد: اکنون بین ۵۰ تا ۵۵ درصد افراد اضافه وزن دارند. وی با اشاره به افزایش چاقی در کودکان و نوجوانان گفت: بین ۲۰ تا ۲۵ درصد کودکان و نوجوانان چاق هستند که باید با برنامه‌ریزی مناسب این موارد را پیگیری کرد.

توزیع ۲۰ هزار بسته معیشتی برکت در مناطق محروم استان تهران

مدیرعامل بنیاد برکت ستاد اجرایی فرمان امام (ره) گفت: در آستانه شب یلدا و به همت این نهاد و با مشارکت گروه‌های جهادی، توزیع ۲۰ هزار بسته معیشتی در مناطق محروم استان تهران آغاز شد. به گزارش «ایران» سید امیرحسین مدنی با تأکید بر لزوم حمایت از خانواده‌های محروم و نیازمند، از توزیع ۲۰ هزار بسته معیشتی دیگر تا پایان سال در مناطق مختلف کشور خبر داد و افزود: مرحله جدید توزیع بسته‌های معیشتی برکت به مناسبت شب یلدا با حمایت از خانواده‌های نیازمند استان تهران و با توزیع ۲۰ هزار بسته معیشتی آغاز شد. مدنی با اشاره به ارزش ریالی هر بسته معیشتی، خاطر نشان کرد: هر بسته به ارزش ۸۰۰ هزار تومان است که بخشی از این مبلغ با مشارکت خیرین و گروه‌های جهادی تأمین شده است.

گزارش

مهسا قوی قلب

خبرنگار

طولانی‌ترین شب سال برای ما ایرانی‌ها معنا و مفهومی خاص دارد. با شنیدن نام شب یلدا، خاطرات روزهای دور کودکی و جمع شدن اعضای خانواده از نزدیک و دور یادآوری می‌شود. هنوز هم این شب برای همه ایرانی‌ها با شنب‌های دیگر فرق دارد. حتی از چند روز قبل‌تر همه به تکاپوی تدارک دوره‌های شب یلدا هستند. خرید هندوانه، آجیل شیرین مخصوص شب یلدا، انار، خرمالو و خوراکی‌های دیگر هرچند در این ایام با قیمت‌های بالا همراه شده اما همچنان فراموش نمی‌شوند. ممکن است میزان خرید کم شده باشد اما در سفره‌های یلدایی خیلی از ایرانی‌ها وجود دارند. شب یلدا را می‌توانیم نمونه‌ای کوچک از همدلی و وفای مردم بدانیم، چرا که همه خانواده‌ها سعی می‌کنند در تنبلی در آن شمع گرد هم جمع شوند، خاطره بگویند، با حافظ همراه شوند و شب چله این آیین دیرین ایرانی را پاس بدارند. دکتر فهیمه نظری، مدرس، جامعه‌شناس و پژوهشگر اجتماعی درباره واژه یلدا و مفاهیم

اجتماعی آن به «ایران» می‌گوید: واژه یلدا به معنای میلاد یا زایش مخصوص آخرین شب پاییز و آغاز زمستان است. شب یلدا را با نام‌هایی همچون شب چله، خورشید شکست‌ناپذیر و میلاد مهر می‌شناسند. یلدا نزد ما ایرانیان، به عنوان یک آیین قدیمی و باستانی دارای اهمیت ویژه‌ای است. شب یلدا را قدیم به دلیل اهمیتی که دارد جشن می‌گرفتند و برگزاری جشن یلدا قدمتی بالغ بر هفت هزار سال دارد که از زمان باستان در میان ایرانیان مرسوم بوده است. این جشن به عنوان نماد پیروزی نور بر تاریکی و آغاز دوباره روزها و روشنایی‌ها برگزار می‌شود.

یلدا هنوز زنده است

این جامعه‌شناس در ادامه با اشاره به اینکه این آیین کهن هنوز زنده است، ادامه می‌دهد: مناسبت یلدا به حفظ و تقویت روابط خانوادگی کمک می‌کند. برگزاری شب یلدا به زنان این امکان را می‌دهد که خانواده‌ها را دور هم جمع کنند و با ایجاد فضایی گرم و صمیمی، روابط عاطفی را تقویت نمایند. این دوره‌های ما به ایجاد حس تعلق و امنیت عاطفی در خانواده‌ها کمک می‌کند. زنان در شب یلدا به عنوان محور اصلی برگزاری مراسم بوده و لذت بردن از حضور یکدیگر است. این شادی جمعی به تقویت روحیه افراد خانواده

خود را در آشپزی و تزئینات نمایش دهند و از این طریق به حفظ و انتقال آداب و رسوم فرهنگی کمک کنند. یلدا را باید بهانه‌ای بدانیم برای جمع شدن، دیدار و گپ و گفت با عزیزانمان. در واقع پاسداشت شب یلدا از چند جهت نزد ما ایرانیان مهم جلوه می‌کند، از جمله اینکه یلدا، فرصتی برای صله رحم است. به‌طور معمول خانواده‌ها با دعوت از یکدیگر، روابط خود را تقویت می‌کنند. این شب دلیلی است برای برقراری صلح و صفا میان خانواده‌ها، بویژه اگر در گذشته اختلافاتی وجود داشته باشد. شام محبت که برای آشتی بین خانواده‌ها تهیه می‌شود، نماد این سنت زیبای ایرانی است.

یلدا یادآور توجه به ارزش‌های فرهنگی ما ایرانیان است. برگزاری جشن یلدا نه تنها فرصتی برای دوره‌های خانوادگی است، بلکه ارزش‌های فرهنگی مانند احترام به بزرگترها و توجه به جایگاه زنان و کودکان را نیز ترویج می‌دهد. این ارزش‌ها از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شوند و به هویت فرهنگی جامعه کمک می‌کنند. در یلدا ما ایرانیان در هر قوم و آیینی به منظور شادی و جشن شادمانی گرد هم می‌آییم.

این شب فرصتی برای دور هم بودن و لذت بردن از حضور یکدیگر است. این شادی جمعی به تقویت روحیه افراد خانواده

دوره‌های ما در شب چله مرادات بین نسلی را تقویت می‌کند

یلدای خاطره‌انگیز با عطر خانه مادر بزرگ

گزارش

سمیه افشین‌فر

خبرنگار

یلدا در خاطره‌های سال‌هایی دور برای هر کدام از ما یادآور جمع‌های نوستالژیک خانوادگی است. مادر بزرگ که هر سال بانی اصلی مراسم این شب خاطره‌انگیز بود می‌گفت که افراد فامیل باید مثل دانه‌های تسبیح دور هم جمع شوند تا همبسته‌ای از احوال هم باخبر باشند. برای همین هم بود که به هر بهانه‌ای همه را در منزل جمع می‌کرد. غذا هر چه که بود عطر و طعمش

با همه غذاهای روی زمین فرق می‌کرد. اما چند سالی است که عطر نوستالژی قدیمی از مراسم ملی و آیینی مان کمزنگ شده و جای خود را به ژست‌های آتلی‌های و میز و منوهای رستوران‌ها داده است. دکتر حمیلا بخشی روانشناس فلسفه یلدا را رفتن به پیشواز رختی و آسایش و بلند شدن روزها تعریف می‌کند می‌گوید: از آنجا که شب یلدا طولانی‌ترین شب سال است در گذشته در چنین شبی به پیشواز رختی و آسایش می‌رفتند چون معتقد بودند روز منبع آرامش و الهام بخش است و از آنجا که در چنین شبی دور آتش جمع می‌شدند همین دوره‌های برای گذشتگان ما منبع الهام روحی و روانی بوده است.

اهمیت دوره‌های بر سلامت روان افراد
این روانشناس با تأکید بر اهمیت دوره‌های خانوادگی بر سلامت افراد خود را به تزئینات و مناسبات رنگارنگی داده که جایی در فلسفه یلدا ندارد. باید بپذیریم که بخشی از جامعه به جای پاسداشت فرهنگ یلدایی درگیر چیدمان میزهای مختلف با خوراکی‌های رنگارنگ است و همین توجه به فضاها این چنینی موجب شده تا مرادات بین نسلی در جامعه دچار اختلال شود حالا نه پدر بزرگ مادر بزرگ حرف نوه‌ها را می‌فهمند و نه نوه‌ها از بودن در جمع آنها متوجه حرف‌هایشان می‌شوند و این زنگ خطری است که نباید از آن غافل شویم.»

تأثیر کرونا بر تغییر ارتباطات میان فردی
بخشی معتقد است بعد از پاندمی کرونا شکل مناسبات افراد دچار تغییر شده است: «متأسفانه از بعد کرونا مناسبات

کمک می‌کند و احساس تنهایی را کاهش می‌دهد. همنشین در این شب بلند، خاطرات شیرینی را برای نسل‌های جدید ایجاد می‌کند که در حافظه تاریخی آنها باقی خواهد ماند. آیین یلدا را باید پاسداشت، چراکه هدف از برپایی آن، حفظ و تقویت انسجام اجتماعی است و بس! برگزاری این جشن در میان اقوام مختلف ایرانی، موجب احساس تعلق به یک هویت فرهنگی مشترک را تقویت می‌کند. یلدا از این جهت زیباست که حتی تفاوت‌ها هم در آن زیباست. این شب بهانه‌ای است برای افرادی که در زندگی ما اهمیت ویژه‌ای دارند و می‌توانند در این شب خاص مورد توجه قرار گیرند. این شب فرصتی است برای ابراز محبت و قدر دانی از عزیزان خانواده و سپری کردن اوقاتمان با پدر و مادر، دوستان نزدیک و قدیمی، کودکان و سالمندان در خانواده و تازه غروس‌ها و دامادها!

یلدا جذاب است، چراکه در آن دوره‌های هست، حافظ هست، محبت هست، میهمان هست، شعر هست، رسم هست، نور هست، گرمی هست و نارغم هست... پس بیاییم این فرصت گرانبه‌ای را با عزیزانمان به اشتراک بگذاریم و میزبان دوستی باشیم که مدت‌هاست از آنها بی خبریم.

نیک است تا یلدای امسال را بسیار ساده و بسیار گرم برگزار کنیم و آن را بسیار قدر و مغتنم بدانیم.

۶۰ غرفه مشاغل خانگی

در «یلدای تهران» میزبان شهروندان

در آستانه شب یلدا، دست‌آفریده‌های زنان سرپرست خانوار در نمایشگاه «یلدای تهران» عرضه شده است. با عنایت به منویات مقام معظم رهبری در نامگذاری سال ۱۴۰۳ به نام سال «جهش تولید با مشارکت مردم» معاونت توانمندسازی اداره کل امور زنان و خانواده شهرداری تهران برای حمایت از معیشت پایدار زنان سرپرست خانوار، «نمایشگاه یلدای تهران» را با حضور زنان سرپرست خانوار صاحب مشاغل خانگی در محوطه باغ موزه قصر برپا کرده است. حدود ۱۲۰ کسب و کار خانگی در نمایشگاه

«یلدای تهران» محصولاتی از جمله مواد غذایی، خشکبار، اکسسوری‌های یلدایی، زیورآلات و ظروف سرامیکی ویژه یلدا را عرضه کرده‌اند که علاقه‌مندان می‌توانند تا ۳۰ آذرماه هر روز از ساعت ۱۱ صبح تا ۲۱ آن بازدید و خرید کنند. گفتنی است که حدود ۶۰ غرفه برای صاحبان مشاغل خانگی برپا شده است. همچنین نمایشگاه محصولات ویژه شب یلدا و سوغات استان‌ها به مناسبت فرارسیدن بلندترین شب سال تا ۳۰ آذر در شبستان شرقی مصلاای تهران نیز برپا شده است.

افراد مختل شد و کمی چاشنی مدرنیته نیز وارد آن شد و به اینجا رسیدیم که دوره‌های ساده و بی‌آلایش گذشته جای خود را به تزئینات و مناسبات رنگارنگی داده که جایی در فلسفه یلدا ندارد. باید بپذیریم که بخشی از جامعه به جای پاسداشت فرهنگ یلدایی درگیر چیدمان میزهای مختلف با خوراکی‌های رنگارنگ است و همین توجه به فضاها این چنینی موجب شده تا مرادات بین نسلی در جامعه دچار اختلال شود حالا نه پدر بزرگ مادر بزرگ حرف نوه‌ها را می‌فهمند و نه نوه‌ها از بودن در جمع آنها متوجه حرف‌هایشان می‌شوند و این زنگ خطری است که نباید از آن غافل شویم.»

هویت ملی را برای کودکان نهادینه کنیم

شکل می‌دهد. اینکه چگونه می‌توان از این انرژی کودکان و نوجوانان هدفمندانه و مثبت بهره برد، یکی است که در اعصار مختلف در جمع متولیان تعلیم و تربیت و نهاد‌های اجتماعی مطرح بوده است. برنامه درسی تکمیل شده با هویت ملی و آداب ایرانی می‌تواند یکی از راهکارهای آشنایی دانش‌آموزان با آیین‌های نقاط مختلف کشور باشد.

آداب و سنن شب یلدای ایران زمین جدا از همنشین‌ها، احترام به بزرگترها، شادی‌های خانوادگی و... می‌تواند در موضوع نوع دوستی و نیک اندیشی برای دانش‌آموزان بسیار مغتنم باشد. اینکه فرزندان ما یاد بگیرند در کنار خوشی و شادی به فکر دوستان خود و افرادی باشند که ممکن است در چنین شبی به دلیل تنگنای اقتصادی و یا هر مسأله اجتماعی دیگری شادی یلدایی نداشته باشند و برای تقسیم شادی خود با آنان گامی بردارند و از ظرف شادی خود به آنان بدهند، فرهنگ دانش‌بنی است که باید زمینه آن را برای کودکان و نوجوانان فراهم آورد.

برپایی جشن شب یلدا در کلاس‌های درس با همکاری و همراهی و خلاقیت دانش‌آموزان تجربه خوبی است که ماندگاری شادی این شب را برای آستان صد چندان می‌کند.

امید که شب یلدا پر گام تمام ایرانیان خوش باشد.

زهره علی‌اکبری کارشناس آموزشی

کارشناس آموزشی

محمد زینالی‌اناری جامعه‌شناس

جامعه‌شناس

هدیه‌هایی از جنس سخن و کلمه و قصه

شب‌های طولانی زمستان در گذشته که امکانات این روزگار نبود، محدود بودند به استراحت و خاموشی. سارق خورشید در روشنایی روز بودیم و پیوندمان با ماه و ستاره‌ها به دریاچه‌های کوچک بام‌های خانه محدود می‌شد که آن هم در چنین زمانه‌ای، ما بودیم، شب‌های طولانی زمستان و کرسی‌ای که همراز قصه‌ها و روایت‌های به یاد ماندنی بزرگان بود.

شب یلدا، میراث این قصه‌ها است. بازمانده‌های غریب از شب‌های گرم و صمیمی خانواده‌ها و قصه‌های محدود به رسم و رسوم خوردنی و خندیدنی. اما به سبب گسترش ساعت کار تا پاسی از شب‌ها، شب یلدا به تنهایی، بیار همه شب‌نشین‌ها را برای ما به دوش می‌کشد. روزها و شب‌هایی چنین که به میراثی معنوی تقلیل یافته‌اند، تنها زمان‌هایی‌اند که خانواده‌های امروزی، دوهرم نشسته و برای لحظه‌ای از دست ساعت‌های مدرج و ال‌ارم‌های فرار دوری می‌جویند. خانه‌هایی که روزها فقط پانزده دقیقه گفت‌وگوی خانوادگی به چشم می‌بیند، در این شب به خصوص شاهد یک همنشینی دلبرانه از زندگی‌های امروزی است.

ما اینک حتی در ساعت هم زندگی نمی‌کنیم، سعی می‌کنیم، از آن فراتر رفته و همزمان به چندین کار